

NOTAT

Kommissorium for projekt om transaktionsdata til bekæmpelse af hvidvask og anden finansiel kriminalitet

Baggrund

Danmark skal være helt i front internationalt, når det gælder forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask, momssvig og anden form for finansiel kriminalitet.

Fra politisk side har der været fokus på at inddrage og benytte it i kampen mod finansiel kriminalitet både i forhold til myndighedernes og de private aktørers indsats. I hvidvaskaftalen fra 2018 blev der således sat fokus på at understøtte de private aktørers indsats bl.a. ved brug af ny teknologi, og med hvidvaskaftalen fra 2019 blev der opnået enighed om, at myndighederne skal understøtte den finansielle sektor med at opbygge fælles infrastruktur, der kan styrke virksomhedernes processer for kundekendskab under fortsat hensyntagen til data-, it-, og retssikkerhed.

På den baggrund og i forbindelse med en revision af lovgrundlaget for fælles betalingsstatistik er der i regi af Nationalbanken blevet foretaget en indledende undersøgelse af, hvorvidt bankernes transaktionsdata sammenholdt med forskellige myndighedsoplysninger vil kunne understøtte en mere effektiv indsats mod finansiel kriminalitet. Undersøgelsen viser, at en samkøring af banktransaktionsdata med erhvervs- og underretningsdata vil kunne medføre potentielle gevinster for indsatsen mod finansiel kriminalitet, herunder hvidvask og momssvig, som rækker ud over hvad den enkelte bank eller myndighed egenhændigt vil kunne opnå. Undersøgelsen viser imidlertid også, at en række delelementer i sig selv indeholder et potentiale, og derved vil kunne implementeres selvstændigt.

Det er ambitionen at styrke kampen mod hvidvask, terrorfinansiering, momssvig og anden form for finansiel kriminalitet ved brug af it og digitale løsninger og gøre Danmark til et foregangsland på området.

Et væsentligt led i at nå denne ambition er at muliggøre øget brug af it og digitale løsninger, der understøtter samarbejdet og indsatsen mod finansiel

kriminalitet blandt private aktører og myndigheder. Øget brug af digitaliserede løsninger har et stort potentiale, og et initiativ, der i den sammenhæng kan forbedre mulighederne for at opspore og bekæmpe finansiel kriminalitet, kan være et nationalt transaktionsmonitorerings- og analysesystem, der ved at sammenstille transaktionsdata og kundeoplysninger med data fra relevante myndigheder kan understøtte en mere målrettet og effektiv indsats.

Samkøring af data vil bl.a. kunne bidrage til 1) identificering af mistænkelig adfærd, som pengeinstitutterne i dag ikke opdager, 2) mulighed for en tidligere, proaktiv indsats mod kriminelle samt 3) effektivisering af de nuværende procedurer, bl.a. gennem frasortering af irrelevante sager, hvilket potentielt kan øge ressourceeffektiviteten både for banker og myndigheder. Det tyder således på en betydelig gevinst i forhold til indsatsen mod hvidvask og svindel med moms – både når det gælder bedre udnyttelse af ressourcerne og i forhold til at forøge opdagelsesrisikoen for de kriminelle.

På denne baggrund nedsættes en projektgruppe ledet af Erhvervsministeriet. Projektgruppen skal udarbejde et beslutningsoplæg, der kortlægger, hvordan potentialet beskrevet ovenfor bedst realiseres. I forbindelse med den indledende undersøgelse af potentialet blev spørgsmål relateret til videre implementering, herunder spørgsmål relateret til juridisk hjemmel, governance og it-setup ikke belyst. Projektgruppen skal derfor også som led i sit arbejde foretage en afklaring heraf, jf. nedenfor.

Projektgruppens opgaver

Med udgangspunkt i nedenstående tre spor udarbejder projektgruppen et beslutningsoplæg. Beslutningsoplægget skal danne grundlag for stillingtagen til en eventuel igangsættelse af det videre arbejde, herunder om dele af projektet kan implementeres selvstændigt.

Forretningslogik og governance

Etableringen af et nationalt transaktionsmonitorering- og analysesystem tyder på en række potentielle gevinster. Projektgruppen skal opstille og beskrive en model for, hvordan datasammenstillingen praktisk operationaliseres, sådan at de identificerede gevinster bedst realiseres.

Beskrivelsen af modellen skal bl.a. afdække, hvilke data der skal indsamles, hvordan dataene behandles, hvem der skal have adgang til dataene samt hvilke data og input, der skal sendes retur til de forskellige brugere. Derudover skal projektgruppen skitsere den overordnede styringsproces, der sikrer samarbejdet og udviklingen af en fælles løsning samt opstille en realiserbar plan for implementering af en løsning, som bl.a. beskriver, hvem der er ansvarlig for harmonisering af dataafsendelse, hvem der er ansvarlig for

driften, og hvem der er ansvarlig for dataene, hvilket indebærer en beskrivelse af, hvilke aktører der skal deltage i samarbejdet.

Juridisk afklaring

Transaktionsdata indeholder en lang række personoplysninger, og samkøring på tværs af institutter og myndigheder kræver derfor et klart og præcist lovgrundlag. Det er samtidig vigtigt, at løsningen indeholder en høj grad af beskyttelse af de registreredes oplysninger og etableres med fornøden retssikkerhed for borgerne.

Projektgruppen skal på den baggrund undersøge, om det er muligt at etablere en løsning inden for rammerne af gældende ret, herunder særligt databeskyttelsesreglerne, Skatteforvaltningens særlige tavshedspligt og bankhemmeligheden. Projektgruppen skal i den forbindelse afklare om EU-retten sætter begrænsninger, der skal tages højde for, samt sikre at løsningen kan etableres med fornøden retssikkerhed for borgerne. Såfremt lovgivningen måtte sætte nogle begrænsninger, skal det undersøges, hvilke lovgivningsmæssige tiltag, der muliggør en etablering af løsningen. I forlængelse heraf bør projektgruppen overveje, om delelementer kan implementeres selvstændigt.

It-arkitektur

Sammenstilling af data på tværs af organisationer og myndigheder kræver en solid infrastruktur og et fælles datagrundlag. Projektgruppen skal bl.a. afklare, om og hvordan data kan harmoniseres på tværs af alle pengeinstitutter, herunder om indsamlingsmetoderne på tværs af sektoren er ens, så datasammenstilling muliggøres. Herudover skal det undersøges, hvordan it-arkitekturen for håndtering af datamodtagelse kan struktureres, så kvalitetskontrollen samtidig sikres.

Derudover skal det bl.a. beskrives, hvilke krav der stilles for at kunne benytte løsningen, herunder økonomi i forbindelse med etablering og drift og om nyudvikling af systemer er påkrævet.

Projektgruppen afrapportere senest sommeren 2021 til regeringen med et beslutningsoplæg.

Deltagerkreds

Erhvervsministeriet, Erhvervsstyrelsen og Finanstilsynet
Justitsministeriet, herunder relevante underliggende myndigheder
Skatteministeriet og Skatteforvaltningen
Nationalbanken
Finans Danmark

Projektgruppen kan i det omfang det vurderes væsentligt inddrage repræsentanter fra relevante aktører i arbejdet, herunder medarbejder fra banksektoren. Projektgruppen kan endvidere efter behov nedsætte underarbejdsgrupper til afklaring af delspørgsmål.

Kommunikation

Erhvervsministeriet varetager under inddragelse af Justitsministeriet og Skatteministeriet kommunikationen.